

Шмулич А. А.

**Використання новітніх технологій у викладанні іноземних мов у закладах
вищої освіти**

Харківський національний педагогічний університет імені

Г. С. Сковороди, Харків,

Так, одним із важливих напрямів державної освітньої політики є інтеграція української освіти до європейського та світового освітнього простору. Сьогодні важливою складовою професійної підготовки студентів різного профілю є вивчення іноземної мови. Актуальним є висловлювання В. Гете: «Той, хто не знає іноземної мови, не знає своєї власної».

Дійсно, знання іноземних мов – це ключ до успіху в сучасному світі, де спілкування іноземними мовами та обробка величезних обсягів інформації набуває все більшого значення. Адже розвиток у будь-якій сфері та індустрії цілком залежить від комунікацій.

У чинному Законі України «про інноваційну діяльність» зазначено, що інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені інноваційні продукти, інноваційна продукція, технології, продукція або послуги, результати наукових досліджень і розробок, що спрямовані на суттєве покращення структури та якості виробництва і соціальної сфери [1].

Викладачам вищих закладів освіти наразі необхідно володіти сучасними методиками викладання, зокрема іноземної мови, спеціальними техніками, обирати доцільні методи навчання, методи контролю знань відповідно до інтересів студентів, а також враховувати рівень їхніх знань, навичок, у тому числі і з оволодіння сучасними комп'ютерними технологіями.

У наукових дослідженнях сучасних учених порушується питання затребуваності використання інноваційних технологій, оскільки це зумовлено потребою сучасного життя у здатності здобувачів вищої освіти успішно здійснювати іншомовне спілкування; швидким оновленням різноманітних

технологій у всіх сферах життя; впровадженням комп'ютерних технологій в освітній процес; поширенням міжнародних соціокультурних комунікацій тощо [2; 3; 4; 5].

Застосування новітніх засобів, методів навчання дає змогу організувати ефективний навчальний процес у найбільш прийнятних для студентів формах, у тому числі – забезпечити можливість повноцінного навчання без необхідності вносити значні зміни у поточну діяльність.

Слід зазначити, що методи навчання – це не прості алгоритмізовані одиниці, оскільки їх раціональне та вмотивоване використання на заняттях з іноземної мови потребує креативного підходу з боку викладачів [4, с. 14,].

Методи навчання іноземних мов ґрунтуються на гуманістичному підході, що допомагає розкрити творчий потенціал здобувачів і сприяє їхньому розвитку та вдосконаленню під час організації навчально-комунікативного процесу. Процес навчання іноземної мови це не автоматичне вкладання навчального матеріалу в голову здобувача. Цей процес потребує напруженої розумової роботи особистості та її власної активної участі в процесі. Цього можна досягти тільки активним навчанням за допомогою інноваційних освітніх технологій. Актуальність даного дослідження визначає поступову зміну традиційних методів на інноваційні.

Так, у процесі навчання найбільш доцільним є використання, в першу чергу, тих методів, при яких у здобувачів:

- розвивається бажання до творчої, продуктивної праці;
- розвиток критичного мислення;
- розвиток самостійності;
- прагнення до активних дій;
- досягнення успіхів;
- мотивація власної поведінки.

У сучасній педагогічній літературі визначено, що найбільш поширеними інноваційними методами навчання у закладах вищої освіти є такі, які:

- забезпечують опанування навчального предмету (словесні, практичні, наочні, проблемно-пошукові, індуктивні, дедуктивні тощо);
- стимулюють та мотивують навчально-пізнавальну діяльність (інтерактивні методи навчання, дискусії, проблемні ситуації, творчі завдання, вікторини, метод проектів, конкурси, гейміфікація тощо);
- спрямовані на здійснення контролю та самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності здобувачів (опитування, тестові завдання, заліки, колоквиуми, питання для самоконтролю з широким використанням цифрових сервісів, комп'ютерних систем тощо) [6].

Слід також зазначити, що в останні два роки у закладах вищої освіти освітній процес здійснюється у дистанційному або змішаному форматі, що теж вимагає здійснення принципово нового підходу до вибору методів навчання. Досить помітно змінилася роль викладачів в організації процесу навчання. Вітчизняні та зарубіжні автори стверджують, що досконале володіння новими технологіями навчання вимагає від усіх учасників освітнього процесу готовності до серйозних змін, що відповідають умовам швидкозмінного інформаційно-цифрового суспільства [3].

Отже, якісна мовна підготовка, а саме навчання іноземних мов здобувачів вищої освіти неможлива без використання сучасних інноваційних освітніх технологій, проєктної роботи, роботи з широким використанням комп'ютерних і мультимедійних програм, дистанційних технологій тощо. Інноваційні методи навчання іноземних мов базуються на інноваційному підході, спрямовані на розвиток і самовдосконалення особистості, на розкриття її резервних можливостей і творчого потенціалу.

Вважаємо за доцільне виділити такі переваги використання новітніх технологій у викладанні іноземних мов:

- установлення дружньої атмосфери і взаємозв'язків між усіма учасниками освітнього процесу;
- можливість бути незалежними й упевненими в собі;

- мотивація до процесу навчання;
- можливість подолати страх перед мовним бар'єром;
- рівноправність усіх учасників;
- отримання допомоги від сильніших здобувачів, викладача;
- кожен здобувач залучений до роботи, оскільки має певне завдання та несе відповідальність за його виконання;
- оптимізація процесу навчання;
- використання різноманітних форм, методів, засобів, режимів (синхронних та асинхронних).

Серед недоліків зазначимо, що використання новітніх технологій у викладанні іноземних мов залежить від врахування конкретних умов, є певна обмеженість в організації викладачами групових або колективних форм проведення заняття, потрібно більше часу для систематизації комп'ютерної інформації, а також оволодіння учасниками освітнього процесу навичками роботи з сучасними комп'ютерними технологіями для успішного їх використання у процесі навчання. Перспективами подальших наукових розвідок є здійснення аналізу використання цифрових сервісів у вивченні іноземних мов.

Література:

5. Закон України «Про інноваційну діяльність» 05.12.2012 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
6. Інноваційні технології у вивченні англійської мов\упор.: Т. Михайленко. К. 2008. 128 с.
7. Собченко Т. М., Марцин С. О. Реалізація дидактичної системи змішаного навчання студентів філологічних спеціальностей у закладах вищої освіти. Інноваційна педагогіка. 2021. Вип. 36. С. 246–250.

8. Тарнавський В.Г. Підвищення ефективності навчання англійської мови шляхом використання інтерактивних технологій: навчально- методичний посібник. Віньківці. 2014. 48 с.

9. Пономаренко Н. Г. Комп'ютер та Інтернет на заняттях з іноземної мови. [Електронний ресурс] Режим доступу: [http://dspace.mnau.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/822/1 Пономаренко.pdf](http://dspace.mnau.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/822/1/Пономаренко.pdf)

10. Абдалова, О. И. Использование технологий электронного обучения в учебном процессе [Текст] *Дистанцион. и виртуал. обучение*. 2014. № 12. 53 с.